

STANOVISKO

ku kritickému stavu v hospodárení Matice slovenskej

v r. 2014

Výbor MS bol nútený na svojom zasadnutí v Martine 10.5.2014 prijať prvé tvrdé personálne opatrenia, a tak sa pokúsil riešiť kritický stav vo financiách, pokračoval i na rokovaní dňa 7. júna 2014.

Po r. 1990 je to druhý vážny a kritický stav MS. Kým v r. 1999 a v nasledujúcich rokoch ho spôsobili drastické opatrenia vtedajšej vlády a konkrétne MK SR voči MS, odtrhnutie Slovenskej národnej knižnice od MS, rapidne zníženie štátneho príspevku na činnosť MS, čo spôsobilo prepúšťanie zamestnancov, redukciu činností, oslabenie podpory slovenského života na jazykovo zmiešanom území SR a v slovenskom zahraničí, rapidne znižovanie pracovných úväzkov, dnes je príčina tejto krízy priamo v MS, bez zásahov z vonku. Zdôrazňujeme, že finančný príspevok z MK SR bol i v tomto roku v štandardnej výške.

Výbor MS v r. 2010 na konci svojho volebného obdobia **k 31.12.2010 zanechal na účtoch MS disponibilnú finančnú hotovosť vo výške 920 tisíc €**. Uvedené prostriedky mali byť rezervou pre nepredvídateľné krízové situácie. Dnes nemáme žiadnu rezervu ! Vedenie MS na čele s novým predsedom postupne za 3 roky minulo celú rezervu z uvedeného obdobia, z toho bez schválenia Výborom MS, ako najvyšším výkonným orgánom, takmer 700 000 €, čo samozrejme viedlo k dnešnému krízovému stavu. Väčšina členov Výboru MS v r. 2010-2013 na to poukazovala na zasadnutiach Výboru MS, žiadala nielen vysvetlenie, ale aj nápravu, kritizovala porušovanie Stanov MS vedením MS, čo uvádza aj správa DV MS na VZ MS 2013 a zároveň upozorňovala na riziká hroziacej platobnej neschopnosti v budúcnosti.

Valné zhromaždenie MS na jeseň v r. 2013 zvolilo nový Výbor MS, ktorý nemá žiadny podiel na súčasnej finančnej kríze, ktorú spôsobil manažment MS pod vedením M. Tkáča v r. 2010-2013. Nový výbor sa, žiaľ, ocitá v situácii, kedy je nevyhnutné prijať dôsledné systémové opatrenia konsolidácie, vrátane nepopulárnych racionalizačných opatrení aj voči dlhoročným pracovníkom MS. Kritickú situáciu podčiarkuje aj skutočnosť, že MS nemá ešte ani dnes schválený rozpočet na r. 2014, je úverovo zaťažená a viac ako 2 roky nemala obsadenú funkciu správcu MS, ktorú určuje zákon. Podľa Stanov MS obe funkcie donedávna zastával predseda MS. Pozíciu správcu MS už niekoľko týždňov zastáva šéfredaktor Slovenských národných novín Maroš Smolec.

Súčasná kríza vyplýva okrem spomenutej nehospodárnosti aj zo zlyhania zástupcov MS pri správe matičných akcionárskych práv v Neografii a.s., veď sám predseda na rokovaní výboru priznal, že sa dostatočne nevenoval daniu v Neografii. Kategoricky však nesúhlasíme s jeho vyjadrením, že vlastníctvo Neografie je záťažou pre MS, pretože bez dividend z jej podnikateľskej činnosti by množstvo aktivít MS nebolo vôbec možné.

Sme teda nútení oznámiť matičnej i nematičnej slovenskej verejnosti, doma i v slovenskom zahraničí, že **hospodárenie vedenia MS po r. 2010 vykazovalo znaky nezodpovednej svojvoľnosti, porušovania Stanov MS, čo vyústilo do súčasného kritického finančného stavu MS**.

Matičná i nematičná verejnosť doma i v slovenskom zahraničí má právo vedieť, ako s peniazmi nás všetkých naložilo vedenie MS.

Veríme, že noví členovia Výboru MS, ktorí už pochopili niekoľkoročný zápas bývalých a niektorých i súčasných členov Výboru MS o ochranu a záchranu MS, jej hospodárskej, národnej a vedeckej prosperity, pomôžu vyviesť MS z krízového stavu a matičná verejnosť pochopí, kto nesie hlavnú zodpovednosť za súčasný stav Matice slovenskej.

Dunajská Lužná 8.7.2014

*Stanislav Bajaník, Eva Garajová, Lubomír Kral'ovanský, Roman Michelko, členovia V MS
Bývalí členovia výboru MS:*

Pavol Boroň, Igor Kovačovič, Dušan Kubinec, Igor Benčat', Vincent Mozdík, Vojtech Porubský, Jozef Steiner, Július Lomenčík, Marcel Pecník, František Ďurina, Ružena Dorčáková, Július Žubor, Marián Kňazko a i.